

ERDÉLYI MAGYARÁG

Felkészítők:

Kádár Miklós

Független politikai napilap, megjelenik minden nap. Szerkesztőségi órák: este 5-től 10-ig. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea (Nagyvárad), Piața Mihai Viteazul (Nagypiac tér) 4. Telefon: 380.

Ara 1 lej

III. évfolyam 252 sz

1934 Szeptember 13

Csütörtök

Titkos ülésen beválasztották a Szovjetet a Népszövetség tanácsába

Magyarország a kisebbségi kérdésben tett javaslatot

Amire politikai körökben számítottak bekövetkezett. A népszövetségi tanács nélkül, hogy megvárta volna a közgyűlés határozatát a szovjet felvétele kérdésében, puccsszerűen titkos ülést tartott, amelyen ebben elfogadták Szovjetország tagságát. Most tehát az a helyzet állott be, hogy a szovjet állandó tanács tag lett abban a Népszövetségben amelynek még nem is tagja.

Genf, szeptember 11.

A Népszövetség XI. közgyűlése hétfőn délelőtt megnyílt. Benes vezette le az elnökválasztást, amelynek során elnökül Sanders svéd külügyminisztert választották.

Hétfőn este fél hatkor nyílt meg a közgyűlés második ülése. Ezen az ülésen csupán az alelnököket választották meg és jelentést tettek a délutáni különböző bizottsági ülések eredményéről.

Majd a Bolivia-Paraguay között dúló háború ügyét tették át a politikai ügyosztályhoz. Ezt követte

Magyarország azon javaslata, hogy tűz-zék napirendre az utódállamokban élő kisebbségek helyzetének kérdését.

Az elnök a közgyűlés jóváhagyása mellett elrendelte hogy a magyar javaslatot

nyomtassák ki és osszák szét a tagok között hogy azoknak legyen idejük a javaslatot áttanulmányozni.

A közgyűlés után a népszövetségi tanács

puccsszerűen zárt ajtók mögött titkos ülést tartott, és két órán keresztül a szovjet kérését tárgyalják meg, majd elvben kimondták Szovjetország állandó tanács tagságát.

Portugália és Argentína tartózkodtak a szavazástól.

A puccs során az állott elő, hogy Szovjetország állandó tanács tagja lett a Népszövetségnek, mielőtt tagja lenne. A közgyűlés elé terjesztik a szovjet felvételének kérdését.

Bethlen István gróf két órán át tárgyalta Gömbös Gyulával

Az olasz diplomácia nyugtalankodik a magyar miniszterelnök varsói útja miatt

Budapest, szeptember 11.

A külpolitikai élet zajlása újból előtérbe hozta Bethlen István gróf személyét aki mint ismeretes tíz éven keresztül Magyarország miniszterelnöke volt. Előbb az a hír terjedt el, hogy Gömbös Gyula olasz nyomásra elhagyta varsói útját. A hír hallatára

Bethlen István hirtelen Budapesten temetett és két óra hosszat tárgyalta Gömbössel. A tárgyalás végén pedig hivatalosan megcáfolták Gömbös varsói utazásának elhagyásától szóló híreket.

Beavatott körök tudni vélik, hogy olasz diplomáciai körökben nagy idegesség uralkodik Gömbös varsói útja miatt, mert ez keresztezné Olaszország közvetítését a francia-lengyel közeledés ügyében. Az tudott dolog ugyanis, hogy Olaszország bírta rá Lengyelországot, hogy felvesse a tárgyalások fonalát Franciaországgal úgy a szovjet kérdésben, mint a keleti paktum ügyében. Gömbös varsói útja ezt a megegyezést döntően romba.

Jorga kihallgatáson jelent meg az uralkodó előtt

Bucuresti, szeptember 11.

A főváros belpolitikai szenzációja az hogy az uralkodó magánkihallgatáson fogadta Jorga professzort. A kihallgatás tárgyáról hír nem érkezett, de nagy élénkséggel tárgyalják az eshetőségeket. Az iz-

galmat az is növeli, hogy ma érkezik a fővárosba Goga Octavian is aki a nemzeti agrár párt elnöki tanácsának Bucurestiben tartózkodó tagjaival fog megbeszéléseket folytatni. Goga érkezését és Jorga királyi kihallgatását összeköttetésben tartják.

Bucurestibe érkezett

a szovjetkötet megbízottja

A népszövetség ülészakának bezárása, valamint Titulescu és Savel Radulescu vizsgatérése után kerül sor az újonnan kinevezett szovjetkötet ünnepélyes beiktatására. Osztrovski Mihály kinevezett bucuresti szovjet nagykövet előreküldte egyik megbízottját, aki tegnap Bucurestibe érkezett és megkezdte a követségi palota renoválását. Mint hírlik a cári követségi palota épületét tavasszal lebontják és helyébe a szovjet modern palotát emeltet.

Nem a kolera, hanem tömeges ételmérgezés pusztít Mamaián

Consanța szeptember 11.

A mamaiai tömeg megbetegedésekkel kapcsolatban a szigorú vizsgálat megállapította, hogy nem lehet szó kolera-járványról, hanem legfeljebb tömeges élelmiszer-mérgezésről. Ebből a célból egyik halálos áldozatot felboncolták. A boncolás eredményéről jelentés még nem érkezett. A Dininea értesítése szerint a dr. Cantacuzino vegyintézetben elemzés alá vettek bizonyos ételeket, de kolera bacillusokat nem találtak benne.

Egyébként Mamaiára már megérkezett repülőgépen a kolera elleni oltó szérum, amellyel mindenkit beoltanak.

Küldöttségileg kéri a diosigi hadiözvegyek, két év óta elmaradt nyugdíjaikat

Bucuresti, szeptember 11.

Ma délelőtt megjelent a pénzügyminiszteriumban Balog Ilona diosig (bihardioszei) asszony és a diosigi hadiözvegyek képviselőjében elpanaszolta, hogy részükre két év óta nem folyósítják a nyugdíjikat. Illetékes helyen az asszonyt megnyugtatták, hogy a sérelmet orvosolni fogják.

Halálra forrázta magát egy tincai (tenkei) kislány

Oradea, szeptember 11.

Borzalmas gyermektragédia történt Tinca községben tegnap délután. Tripa Florita 2 éves kislány édesanyja gondatlanságából a tüzhelynél játszadozott és magára rántott egy forró vízzel telt fazekat. A kislány borzalmas kínok között kiszenvedett. A vizsgálat megindult.

Agyonrúgtak a lovai egy gazdálkodót

A sucagi csendőrség jelenti az ügyészségnek, hogy Cristea Craciun gazdálkodó lovai elragadtak és az öreg embert maguk után vonszolták Mire a megvadult lovakat megfékezték Cristea már halott volt. Az ügyészség megadta az engedélyt a temetésre.

Capitol Filmszínház
Szerda - Csütörtök
„Az én bűnöm”
Előzőleg Hindenburg temetése filmen!

Szajbalötte magát - azután saját lábán ment a kórházba

Oradea szeptember 11. Oláh István 63 éves napszámos tegnap délután Görögoldali lakásában egy Flobert-pisztollyal szajbalötte magát. Az idős ember eszméletlenül terült el a földön, de pár perc múlva felállt és saját lábán ment be a kórházba, hogy vegyék ki a golyót.

A különös „öngyilkos” ma megoperálták és a golyót eltávolították. Miután a golyó nem hatolt be mélyen, valószínű, hogy az öreg embert sikerül megmenteni az életnek.

Feltüggesztették a Crisana játékjogát

Bucuresti szeptember 11. A futballszövetség tegnap este ülést tartott. Az ülésen kimondták, hogy a Crisana játékjogát felfüggesztik, mert a csapat Barátky miatt még tartozik a Hungáriának. Mindaddig nem játszhat a csapat, míg a tartozást ki nem fizeti. A Crisana a határozat ellen felebbezést jelentett be.

A mentősorsjáték eredménye

Vasárnap zajlott le a mentősorsjáték húzása. Az eredmény következő:
250.000 lejt nyert: 3906, 100.000 lejt 11030, 50.000 lejt 32122, 21237, 25.000 lejt 5590, 10.000 lejt 39851, 5000 lejt 1040, 24908, 39344, 39851.
2000 lejt nyertek 31382, 33022, 5805, 18558, 12485 számú sorsjegyek.
1000 lejt nyertek a 10805 5528 26797 15219 10458 12793 78 38802 16508 és 20316 számú sorsjegyek.
500 lejt nyertek: 38517 16043 11218 10138 20747 5629 38777 38794 16992 15403 25921 18030 13313 19041 11015 221 37676 22788 5568 31829 számú sorsjegyek. Összesen 20 darab 500 lejes nyeremény.)
250 lejt nyertek: 26617 38692 26316 4060 34658 12390 15627 877 33801 14548 17095 13839 8564 13787 17541 18725 9444 27685 39425 29430 12620 11726 17294 22878 26653 24180 31448 36536 32179 13342 25219 23350 10585 29511 30866 8335 309 28150 38856 16347 3850 30220 4329 16838 32355 37427 26633 7185 6550 36117 22897 és 27520 számú sorsjegyek. (Összesen 52 darab 250 lejes nyeremény.)

Kihúztak ezenkívül 100 darab 100 lejes nyereményt. A nyertes számok a következők: 17815 21849 16900 24305 27958 28214 17315 6851 6476 25310 5323 18913 28453 21070 14933 28634 5716 36217 31821 2569 1629 18543 27219 31845 13828 20269 23984 34815 34590 6677 20454 3812 11448 23368 33204 33014 3310 9288 23896 37135 8550 34807 27896 16610 35334 39252 37646 3377 9869 7374 9616 26947 29364 10311 34715 30781 35206 38343 2948 1355 36315 16522 8153 19096 20522 5248 10611 20044 37206 8470 20066 32341 35228 7384 28434 695 7919 18965 11719 260 28074 7965 11753 27 10075 19016 7547 23856 3E772 36008 7376 32292 35264 18162 18959 16873 7243 0910 14458.

A 250 ezer lejes főnyeremény szerencsés nyertője Kroglet nevű buziási lakos. A 100 ezer lejes nyereményt egy Besseyi telepi lakos, az 50 ezer leiest egy radi lakos, míg a 10 ezer lejes nyereményt gy óteleki földmives sorsjegye nyerte. A nyereménylista helyességéért technikai okokból felelősséget nem vállalunk.

Erdélyi Magyarország
1934. szeptember 13.

Egyszer már felgyújtották a lángok martalékává lett Morro Castle Súlyos vádak a hajó személyzete ellen

Newyork, szeptember 11. Hétfőn éjszaka érkezett jelentések szerint a newyorki kikötőbe vonzolt Morro-Castle hajó roncsai még mindig égnek. Különössé teszi az egész ügyet hogy a vizsgálatot vezető hatóságok szigorúan megtiltották a hajó alkalmazottainak, hogy nyilatkozzanak. Szenzációként hatott, a amikor kiderült, hogy a

hajó utasait csak a tűz kitörése után egy órával keltették fel, úgy hogy nem kezdhették meg kellő időben a mentési munkálatokat.

Súlyos vádak a hajó tisztjei ellen

Newyork szeptember 11. A Morro Castle égésének ügyében a ha-

A gyújtogatók gyilkolták meg a hajó kapitányát is?

Elsőnek Warms helyettes kapitányt hallgatták ki, kinek vallomása nem szűkölködött hátborzongató részletekben. Előadta a helyettes kapitány, hogy

minden kétséget kizáróan gyújtogatás történt mert már a hajó előző útján is felgyújtották a hajót, de akkor ideje korán észrevették és eloltották a tüzet.

Most a gyújtogatónak jobban kedvezett a szerencse. Éjjel 2 óra 45 perckor jelentették hogy a hajó középső részének hátsófelében a lépcsők alól füst és láng tör ki. Csaknem egyidőben jelentették hogy a hajó ellenkező részében a könyvtárterem is lángban áll. Az egyik könyvszekrénybe mint utólagos vizsgálat megállapította, valaki gázolint tett és meggyújtotta.

Három órakor, mikor már a hajó négy helyen gyulladt ki, általános riadót fújtott a helyettes kapitány.

Leirhatatlan pánik vett erőt mindenkin. Férfiak és nők hiányos öltözetben, so-

tóságok hétfőn kezdték meg a vizsgálatot. Ennek során hat súlyos vádpont merült fel a hajó tisztjei ellen:

1. Gyújtogatás vagy szabotálás történt a gőzösön.

2. Az tisztázandó hogy miért volt a menekültek közt több a hajószemélyzetből, mint az utasok közül

3. Mi okozta a hajó kapitányának hirtelen halálát közvetlen a katasztrófa előtt?

4. Miért álltak meg a hajó mélyében lévő gépek noha a tűz a hajó felső fedélzetén támadt

5. Miért terjedt el a tűz olyan gyorsan?

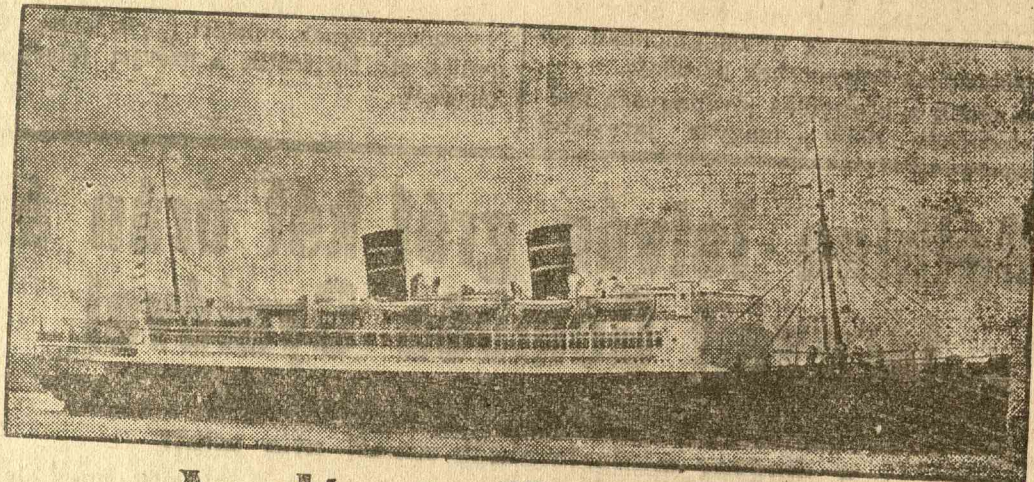
6. A távirtdász miért csak 2 órával később jelentette hogy a hajón tűz ütött ki?

kan teljesen meztelenül futottak a fedélzetre s hisztérikus rohammal követelték a mentőcsónakok azonnali vízrebocsátását. A nők egymást tépték, hogy elsőek legyenek a mentőcsónakokban.

Növelte a pánikot az amikor az utasok tudomására jutott, hogy a hajó kapitánya röviddel azelőtt hirtelen elhunyt. Warms kapitányhelyettes nem titkolja, hogy gyanusnak találja a kapitány hirtelen halálát és azt gondolja, hogy a kapitányt a gyújtogatók gyilkolták meg. Előadta még Warms kapitányhelyettes,

hogy a hajó kigyullása után hirtelen robbanás szakította ketté a hajó derekát és ez volt a betetőzése a pániknak.

Nem hagyta figyelmen kívül hogy az égést megelőző félórán hat teljesen részeg fiatal hölgyet kellett kajütjükbe vezetnie és így nem tudta minden figyelmét a rendre fordítani.

Az elégett „Morro Castle”

A tragikus végű amerikai luxushajó képe, amely Kubából jövet a newyorki kikötő előtt kigyulladt és elpusztult. A kizalmas katasztrófának a tengerbe fulladt. A megmenekültek jelentései szerint 300 utas esett áldozatul a borzalmas katasztrófának.

Hat gyanúsítottat szabadlábrahelyezett a törvényszék a turdai pénzhamisítók közül

Cluj szeptember 11. Mint előre jeleztük a cluji törvényszék vádтанácsa hétfőn tárgyalta a letartóztatásban levő 14 turdai pénzhamisító ügyét. A vádтанács a letartóztatottak közül

elrendelte hatnak a szabadlábrahelyezését. Ezek a következők: Bányai Jenő, Berkovics Dezső, Geisler Károly, Baja László üveggyári munkás, Campian Va-

sile és Hecht cluji ékszerész

A többiekkel — köztük Campian Eugenne, a főbűnösrel szemben — a törvényszék elrendelte a harminc napos vizsgálati fogsgot. A törvényszék által szabadlábrahelyezett gyanúsítottak sem hagyhatják el a fogházat mert valószínű, hogy az ügyészség a táblai vádтанácshoz fog felebbezni.

Ujból fellángoltak az uccai harcok Spanyolországban

A sztrájk tovább tart és az áldozatok száma emelkedik

Madrid, szeptember 11.
Előző hírekkel szemben a sztrájk egész Spanyolország területén tovább tart. A sztrájkolók és a rendőrség között véres csatározások folynak. A munkások az utak környékén felfordított társzerekerekből barrikádokat építettek és ezek mögül lövöldöznek a

rendőrséget. A kormány most a haditengerészeti ezredeket rendelte ki a rend helyreállítására. Az összeütközéseknek eddig 6 halottjuk és 50 sebesültjük van. A kormány bukása elkerülhetetlennek látszik.

Szél és hideg bőrt érdessé teszi,

FLOREAL tubusos krém

használatra három nap alatt bársonysimává teszi.

Kapható minden jobb szaküzletben, ha nem kapna, írjon

Vezérképviselő: DROGUERIA „CENTRALA” Oradea Telefon 6-56.

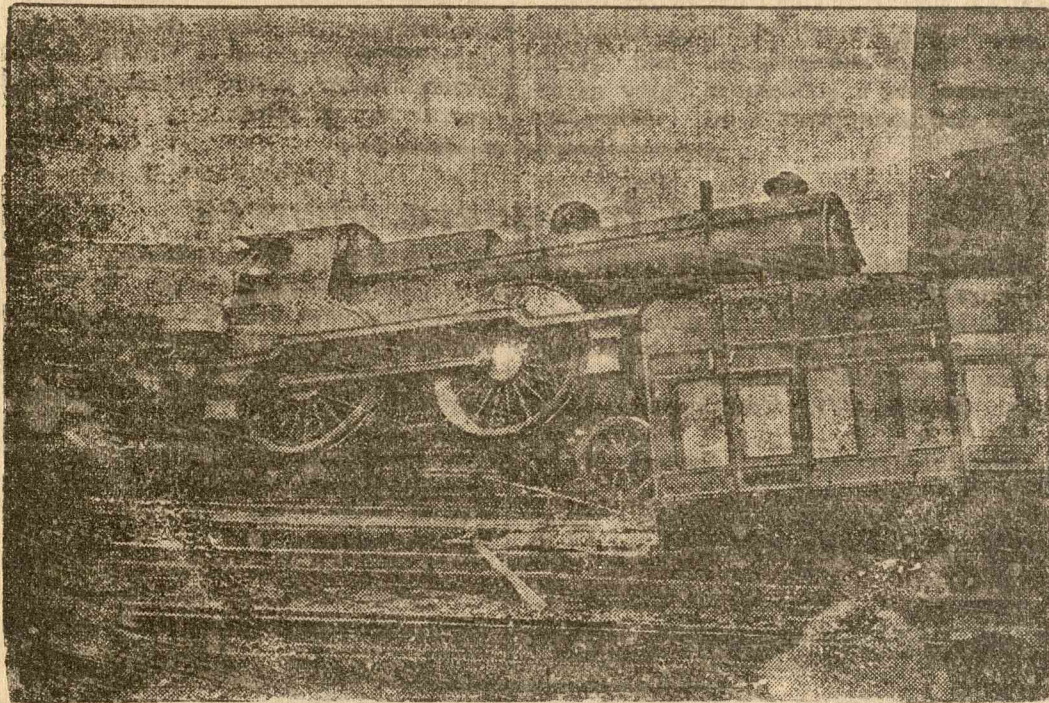
Amit Bécs nem hisz

Internálták Németországban az osztrák náci-vezéreket

Bécs, szeptember 11.
A bécsi lapok szenzációs hírt közölnek mai számukban, amely szerint a német hatóságok internálták az összes Németországba menekült osztrák nemzetiszocialista vezéreket. A hír szerint Frauentfeldet egy pomerániai faluban, Habichtot Helgoland szigetére, Wachter dr bécsi ügyvédet pedig, aki a július 25-i puccskísérlet után szökött át

Németországba, a dachau koncentrációs táborba internálták. Az „intézkedés” célja tulajdonképpen mosakodás, Németország mai ura így akarnak port hinteni a világ szemébe, hogy semmi köztük az Ausztriában folyó náci-propagandához.

Az osztrák sajtó azonban fenntartással fogadja a hírt és annak a gyanújának ad kifejezést, hogy az „intézkedés” semmi egyéb, mint újabb taktika Ausztria ellen.

A skóciai vasuti katasztrófa

Glasgow állomás előtt két személyvonat összeütközött, teljes menet közben. A többi orai mentési munkálatok után a romok közül 3 halottat és 40 sebesültet huztak ki.

Zsirosszódát öntött ellenfele arcába egy asszony Budapesten

A szerencsétlen nő minkét szemére megvakult

Budapest, szeptember 11.
Véres verekezés játszódott le tegnap éjjel Pestszenterzsébeten. Két munkásnő, Bedő Erzsébet és Széll Istvánné összeeszeltek és a csunya civakodás csakhamar verekedéssé fajult. Csattogtak a pofonok, majd

mazó üveget kapott fel a földről és a maró folyadékot riválisa arcába öntötte. Bedő Erzsébet borzalmasan összeégett arccal terült el a földön. A kórházban megállapították, hogy a szerencsétlen asszony mindkét szemére megvakult. Széll Istvánnét letartóztatták.

Széll Istvánné egy zsirosszódát tartal-

Kérje mindenütt a
GOLF borotva-pengét!
az acélipar legelőkeltebb alkotása
és öröme lesz a borotválkozásban.
Vezérképviselő: Friedman Armin, Oradea,
Promenad Eminescu 16.

Csak az kaphat utlevelet, akinek elegendő pénze van az utazáshoz

Oradea, szeptember 11.

A megyei prefekturára tegnap szigorú rendelet érkezett a belügyminisztériumtól, mely utasítja a prefekturát, hogy a

jövőben csak azok számára bocsássa ki utlevelet akik bizonyítani tudják, hogy van annyi pénzük amennyi a külföldi tartózkodáshoz szükséges,

nehogy a követségekhez folyamodjanak segítségért. Bélyegmentes utlevelek nem adhatók ki.

Ha munkás vagy iparos munkakeresést célból kér utlevelet, kérvényét a minisztérium mellett működő kivándorlási bizottsághoz kell felterjeszteni.

Gyilkolnak a náci a Saar-vidéken

Saarbrücken, szeptember 11.

A tegnap este egy felfegyverezett nemzeti-szocialista csoport megtámadta az uccán Joseph Hildebran kerskedő, aki nemrégiben menekülni volt kénytelen Németországból antihitlerista magatartása miatt. A kereskedő Saarbrückenben telepedett le. A fegyveres csoport súlyosan bántalmazta a védtelen embert, aki sérüléseibe még az éjjel belehalt. A csoport több tagját letartóztatták.

Bábbá merevedett a megcsipett betörő

Prága, szeptember 11.

Pilsenben különös betörés történt. Pénteken éjjel egy betörő feltört egy ruháztetőt és mindjárt a helyszínen felöltözött a lopott ruhába. A rendőrök azonban üldözni kezdték a betörőt, mire az vakmerő bravúrral beugrott az egyik kirakatba és ott megmerevítette magát, utánozva a ruhamodelleket. A rendőrök ezt is észrevették, azonban látni akarták, hogy mennyi ideig játsza a betörő a komédiát. A betörő három órán keresztül állt mozdulatlanul és csak miután ő is észrevette, hogy rendőröktől van körülvéve, adta meg magát.

RADIOMŰISOR

CSÜTÖRTÖK

Bucuresti. 12: Déli lemezek Könnyű lemezek, 13.40: Gramofon 17: Fania Luca zenekar, népzene, 18.30: Goumond Faust 5 felvonásos opera lemezek.

Budapest. 6.45: torna, Utána: Hanglemezek, 9.45: Hírek 10: Felolvasás 12.05: Ragyóczy Jolán zongorázik Horváth Margit énekel zongorakísérettel 12.30: Zenekari hangverseny Hírek Időjárásjelentés, pontos idő. 13.30: Zenekari hangverseny 14.40: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek 16 Pósa Lajos kisebb elbeszélő versei Felolvasás 16.45: Pontos idő, időjárásjelentés hírek 17: Állástalan Zenészek Szimfónikus Zenekara. 18.15: Anglia belső átalakulása (Előadás) 18.50: Sáray Elemér és cigányzenekara 19.55: Madách paródiák 20.30: A bécsi rádióállomások műsorának közvetítése Szórakoztató zene 22: Hírek időjárásjelentés 22 és 20: Melles vonósnégyes 23: Markó Árpád francia nyelvű előadás 23.20: Szalónzenekar

3. oldal

Erdélyi Magyarország
1934. szeptember 13.

A MANDARIN

60

— En nem alkuszom Shan Lo. Pénzt felkínálok akármennyit valamiképpen összedem amit kíván az életemet is de a becsületemet és a lelkemet nem adom. Menynit kíván a menyasszonyomért?

Shan Lo méltóságjeljes lépteivel lassan végigment a szobán. Letült az egyik karosszékre és alacsony kis teásasztalt húzott maga elé. Majd cigarettatárcát vett elő és Sing Funggal odaküldte Farleynek. Farley kivett előle egy cigarettát Shan Lo is.

— Az én családfám — mondta Shan Lo emelt fővel — csak akkor tisztul meg az átoktól ha véghezvittem a tervemet. Erről nem is beszélhetünk.

— Az ősei kívánták a Chien Yeh Shih társaság megszervezését? Szerencsétlen fekete rabszolgák irtóztos gyötrődését és pusztulását? Szegény szolgám Meng Fu kínálát? Allison Frent meggyilkolását? És egy ártatlan fiatal leány tönkretételét akinek az egyedüli bűne hogy engem szeret?

Shan Lo leverte a cigarettája hamuját

— Olvastam a jelentésében Mr. Farley hogy körülbelül tízezer megszervezett központunkról tud. Nos tévedett. Harmincezer helyen van már lerakatunk. Öt esztendő múlva az egész fehér faj kipusztul. Kipusztul nyomorultan mint a rühös kutya.

Félelmes volt. És Farleynek hideg verejték ütött ki a homlokán. Megértette hogy ez az ember lángész ördög és egyben ördög.

Sing Fung felkacagott.

Farley irtóztva bámult rá. Igen a kacagó arc a rettenetes arc melyet Sylvia oly mereven nézett mindig amely valami titokzatos erővel vonzotta. Shan Lo ördögi játéka. Sylvia. Sylviám.

— Sajnos — mondta Shan Lo. — Miss Mansfield érzelmei megváltoztak amint már az előbb szerencsém volt megmondani. Nem az ön Sylviája többé. Vártam türelmesen arra az időre míg Margaret Mansfield leánya elég nagy lesz hozzá hogy tervemet végrehajtsam. Most már megtörténhetik. És a gögös fehér asszony leánya aki nem akarta megcsókolni a vörösgombos mandarin fiát. A legocsmányabb kínainak dobja oda magát aki csak élt valaha a földön.

Farley torka száraz volt. Shan Lo szemében idegen láng gyúlt ki. Magasra emelte két karját és a mennyezet felé beszélt:

— Oh tiszteltreméltó őseim ide nézzetek. Nektek adom áldozatul ezt a leányt ezt a leányt az anya helyett vegyüljön a sárga vér a fehérrel. Akkor aztán ha betelt mind az amit a bosszu kíván önként megterek hozzatok az örökké folyó sárga vizek országába.

Egy pillanat múlva már lecsendesedett megint és gonosz mosollyal fordult Farley felé.

— Ha pedig elmegyek egy asszonyt hagyok magam helyett a Chien Yeh Shih társaság vezetőjéül. Fehér asszonyt. A lábam előtt térdelve fogja megtanulni a bacillusok beoltásának és a méreg kivonásának titkát a keverés arányát. És ez az asszony Margaret Mansfield leánya Sing Fung felesége lesz.

XVII. FEJEZET.

Farley nem akarta nem tudta elhinni, hogy ez megtörténhessék. Nem — a pillanati tehetetlen kétségbeesés és halálos kegyetlenség után feltükreredett benne a remény és minden erejével hitte, hinni akarta hogy van még mód a szabadulásra, van még mód, hogy Sylviát kiragadjon ebből a kárhozatról. Lyman talán segíthet majd... ő is tud egyet-mást a hipnotizmusról.

Shan Lo végigment a szobán. Oldalt állt a függönyök felé fordulva mintha valami nyitott ablakon tekintene ki valahová messze.

Farley egyszerre megszólalt:

— Miért ölte meg az inasomat? Ő kínai volt és nem vétett senkinek.

(Folyt. köv.)

Erdélyi Magyarság

1934. szeptember 13.

4 oldal

A vasárnapi ájtatosság közben

Bement a medve a mercurea-ciuci (csikszeredai) katolikus templomba

A szószékre is felment a szelidített állat, amelyet csak nehezen lehetett elvezetni

Mercurea-Ciuc (Csikszereda), szept. 11.

Vlad Izidor görög katolikus papnak volt egy idomított medvéje. A medve vasárnap, amikor a római katolikus templomban ájtatosság volt, hirtelen a templomban tette és a rémült hívősegek között az oltárig camogott, ahol Biró Ferenc esperes éppen az evangéliumot olvasta. Odament hozzá és az ölébe akart mászni. Az egyik hívőnek sikerült nagynehezen a sekrestyébe csalni a medvét, ahol rázárta az ajtót. A medve azonban megtalálta a szószékrevezető ajtót és a hívők még nagyobb rémületére megjelent a szószéken. A medve itt két mancsát a szószek karfájára tette. A pánik annyira urrá kezdett lenni a tömegben, hogy csak az es-

peres erélyes fellépése mentette meg a helyzetet, aki felment a szószékre és több bárány hívővel együtt elvezette az állatot.

Agyonütötte az összedőlt ház

Zalau (Zilah), szept. 11.

Mosobány községben a múlt éjjel hatalmas vihar dühöngött. A szélvihar ledöntötte Krisán György földművelő házat amely éppen a lakásában tartózkodott. Holtan hurok ki a romok alól.

SPORT

Januárban újból szembekerül az angol és osztrák válogatott

Bécs, szeptember 11.

Ha az előjelek nem csalnak, januárban vagy februárban újra szembe állanak egymással az osztrák és angol válogatott csapatok. Londonból érkezett bizalmas jelentések szerint az angol szövetségben már hetek óta foglalkoznak a gondolattal, hogy az újesztendő első hónapjában a brit fővárosban

rendeznek egy angol-osztrák mérkőzést.

Jóslásokba bocsátkozni természetesen tulkorai lenne, de annyi megállapítható, me ha ünneprontónak is neveznek érte bennük, hogy ezúttal bizony már nem a régi csapat áll majd ki a Wembley Stadionban. Hiden, Nainer, Blum, Gschweidl, Vogl hiányozni fognak belőle.

Vidéki futballeredmények

Sibiu (Nagyvárad) MTV—CFR 1:0 (1:0) kupamérkőzés.

Satu-Mare (Szatmár). Szombaton: Phoenix—Olimpia CFR 3:2 (1:1) barátságos. Vasárnap: Kolping—Barkochba 3:2 (2:1) bajnoki. Olimpia CFR—Crai Jowan (Craiova) 4:2 (2:2).

Baia-Mare Nagybánya). Phoenix—Tricolor 3:0 (2:0) barátságos.

Carei (Nagyvárad). Törekvés (Szatmár)—Törekvés (Nagyvárad) 3:0 (1:0) bajnoki.

Timisoara (Temesvár) Banatul—Fortuna 7:1 (4:0) kupa-mérkőzés. Kinizsi TMTE 4:2 (2:1) barátságos. Freidorf—

Kadima 3:1 (2:2) barátságos.

Gherla (Szamosújvár) Sparta—Victoria (Kolozsvár) 9:3 (4:1). A Sparta kitűnő játékkal győzött. Novák László jó bírós volt.

Bistrita (Beszterce). Unirea (Kolozsvár) Gloria 2:2 (1:0). A besztercei csapat a második felidőben csak tizeneggyessel tudott egyenlítani a jól játszó Unireával szemben.

Tg-Mures (Marosvásárhely) Mures—TMSE. MTE komb. 1:1 (1:1). Barátságos bírós Bojodeanu.

Resica. Rmte—Fratelias 8:0 (2:0).

Lugos. Vulturii Tezil—Electrica 5:2 (2:1). Germania—Hertha (Zsombolya) 3:2 (2:1).

Döntetlenül végzett az oradeai Törekvés a craiovai csapattal

Oradea, szeptember 11.

Hétfőn délután a Rheday kerti pályán játszott a Törekvés a craiovai Craiu Jowan csapatával. Eredmény 0:0. A Törekvés gyenge játékot mutatott. A craiovai csapatban játszott egy Kádár nevű fiú is, aki valamikor a NAC halfja volt. Most katona Craiova-ban és így játszott a craiovai csapatban.

— Miniurul Lupeni — Generala Craiova 5:1 (2:0). A mérkőzést 3000 ember nézte végig. A Miniurul valósággal lehengerelte a craiovai csapatot. A Miniurul játéka jó volt. Kivált különösen a kapus, aki egész sereg veszélyes labdát védett ki. Előzőleg lupeni törpe petrosani törpe 2:1 (1:1).

Kizárták a román uszószo-vetséget a Fina-ból

Magdeburg, szept. 11.

A magdeburgi uszó Európa-bajnokság után a FINA kizárta tagjai sorából Románia, Kanada, India, Chile és Uruguay uszószo-vetségeit mert azok tagdíjfizetési kötelezettségeiknek már hosszabb idő óta nem feleltek meg.

Futóverseny a rikkancsok között

Budapest, szeptember 11.

Szombaton délután a budapesti rikkancsok részvételével verseny volt Székesfehérvárott, amelyen megjelent Andrassy Mihály gróf is. A rikkancsok tizkilos ujság-köteggel a hónap alatt futottak. 1. Király Budapest, 2. Oláh Székesfehérvár, 3. Huszár Székesfehérvár, 4. Petrikov Budapest.

Vaida éles támadása Maniu és hivei ellen a bucarestii kongresszuson

Maniu beszéde politikai programjáról, a sovatai értekezletről és az alkotmányosságról

Bucuresti, szeptember 11.

A tegnapi számunkban jelentettük, hogy Maniu beszédét zárt ajtók mögött tartották meg. Az újságírók azonban közvetett úton értesültek a beszéd kivételes szövegéről, amely a következő képen hangzik:

— Beszéltek a felszólalások során — az én programomról és meg kell állapítanom, hogy valóban: van is ilyen program, amelynek két nagyon fontos sarkpontja van. A két alapvető programpont egyike az ország gazdasági helyzetére és pénzügyeire vonatkozik és a román állam szociális felépítésére. Nem tettem programom e két pontjának propagálására semmit, mert megígértem Mihalachenak, hogy nem teszek semmi olyasmit, ami árthatna a pártprogram és ideológia egységének. Mihalache kijelentette, hogy nem lehet a pártnak külön campulungi és külön cluji programja és én magamévá tettem ezt az álláspontot. Gratulálnom kell a constantai munkához és az ott elért eredményekhez.

— Foglalkoztak — a beszédek során — a Romania Noua című lappal is. Ki kell jelentenem, hogy a lap több olyan álláspontot támogat, amelyek az enyémek, azonban olyan álláspontok mellett is állást foglalt, amelyekkel nem azonosítom magam.

— Beszéltek azután a sovatai gyűlésről is.

Megállapíthatom, hogy ehhez a gyűléshez semmi közöm sincs, de nem áll módomban megtiltani az embereknek, hogy egy gyűlésre elmenjenek és ott megvitassák a dolgokat. Azt hiszem, hogy egy pártnak több irányzatból kell összetéve lennie és hogy minél színteljesebbek ezek az irányzatok, annál több életet adnak a pártnak. Emlékeztetek mindenkit az erdélyi nemzeti mozgalom eseményeire. Az erdélyi román nemzeti párt 1905-ben mondtatta ki a passzivitásból való kilépést. Én már 1896-ban vallottam ezt az elvet, amikor ledoktoráltam és amikor a diákság ünnepe. Annak idején megtámadtam a nemzeti párt hivatalos programját, amelyet Ratin és Coroianu képviselték, pedig úgy szerettem őket, mint a szüleimet. Ez azonban nem akadályozhatott meg engem gondolataim kötöttség nélkül való nyilvánításában. Ma is az az álláspontom, hogy amit Sovatan tiszta lélekkel és szívvel tettek, azt azzal az óhajjal tették, hogy a pártnak szolgáljanak, éppen ezért a sovatai értekezletet nem kell helyteleníteni.

— Programom másik sarkpontja az alkotmányosság problémájával foglalkozik. E tekintetben tökéletesen meg vagyok elégedve azzal a határozati javaslatral, amelyet Mihalache terjeszt majd elő.

— Ami végül a párt politikáját illeti, — helyeslem, hogy megbeszéljük e kérdést, akár itt, akár pedig a pártelnökségben. — Mindenképpen erélyes és gyors taktikát kívánok az egész vonalon.

— A végrehajtóbizottság határozatait kötelezőnek ismerem el magamra nézve és csak azon jogomat tartom fenn, hogy kifejezhessem véleményemet, amikor ezt szükségesnek tartom. Ez azonban — természetesen — nem lehet kötelező a pártira nézve és semmi esetre sem árt a pártprogramnak.

A továbbiak során Maniu dicsérte Mihalachet, hogy szó sem lehet pártszakadásról, mert hiszen ez rosszabb lenne a legrosszabb bajnál is.

Maniu Gyula fél egy óraker fejezte be beszédét majd szünet után Vaida emelkedett szólásra. Ismertette a körülményeket, amelyek közrejátszottak, amikor Iorga bukása után Maniu Gyula bejegyzésével átvette a kormányt.

— Megállapítom, — mondotta — hogy kormányom működését gyakran szabotálták Maniu hivei és barátai.

A volt kormányelnök adatokat sorakoztatott fel állításainak alátámasztására majd a sovatai értekezletről beszélve, gunyos hangon emlékezett meg az ott törtétekről.

Bizonyosnak látszik egyébként, hogy Mihalachenak sikerült kiegyenlítő formulát találnia és így a szakadást sikerült elkerülni.

Bucuresti, szeptember 11.

A nemzeti-parasztpárt végrehajtóbizottságának délutáni ülésén Maniu válaszolt Vaidának. Ismertette azokat az okokat, amelyek őt visszavonulásra késztették és hangsúlyozta, hogy éppen ő lehetne sértődött, mert neki van erre oka, amennyiben nem támogatják kellőképpen. Mihalache beszélt ezután. Dicsérte úgy Maniut, mint Vaidát és arról beszélt, hogy a párt összes tagjainak együttesen, egyesült erővel kell támogatniuk a program megvalósítását.

Hogy bukott meg Balajthy Jenő az aradi papválasztáson? — Denunciáló feljelentésre hamisították Balajthy nevét

Arad, szeptember 11.

Vasárnap zajlott le a hosszas korteskedés után az aradi református papválasztás, amely nemcsak két táborra szakította a híveket hanem valósággal osztályháborúságot folyt, mert azzal korteskedtek, hogy az egyik jelölt, Nagy Zoltán aradi segédlelkész a proletárok, Balajthy Jenő, a népszerű episcopiai lelkész pedig az urak papja.

A választás óriási érdeklődés mellett folyt le Fráter Emil salontai földbirtokos egyházmegyei főgondnok vezetésével. Százakra menő tömeg tolongott és tízes tucatokban járultak az urna elé. Rendőri karhatalom vigyázott az izgatott hangulatú két tábor közt a rendre. Így is pillanatokon múlt, hogy tettelegesség nem történt.

Nagy igazságot keltett mindjárt reggel az a hír, hogy dr. Szentiványi Elek ügyvédet, a Nagy Zoltán párt egyik vezető emberét, a katonai hatóságok irredenta mozgalmából kifolyólag letartóztatták.

A hírt később azzal bővítették, hogy dr. Szentiványit feljelentés alapján tartóztatták le és a feljelentés alá Balajthy Jenő neve volt írva. Mélyszégyen megdöbbenést keltett mindkét tábor soraiban ez az ötomban kortesfogás. Dr. Szentiványit valóban őrizetbe vették de bizonyos, hogy abban egy református papnak, a püspök vejének sem mi része nem lehetett. Valószínű feltevés, hogy egy tulbuzó kortes élt ezzel az eléggé el nem ítélendő fogással hogy ezzel zavart és nyugtalanságot keltsen és a feljelentésre odahamisította Balajthy Jenő nevét.

A megindult vizsgálat majd világosságot derít erre a szomorú esetre.

A Balajthy párt vezető emberei amikor tudomást szereztek azonnal röpcédulákat nyomattak amelyben energikusan visszautasítják a vádat mintha akár Balajthy Jenő akár hivei közül valaki hamisan megvádolta volna dr. Szentiványi Eleket és kiegészítette volna letartóztatását.

Az uccán egész nap heves szócátározások ismétlődtek meg. Este nyolc óráig állandóan szavaztak. 10 órakor ért véget az aktus, melynek eredménye szerint 1042 szavazatot adtak le ebből kapott:

Nagy Zoltán: 551 szavazatot,

Balajthy Jenő 459 szavazatot.

Pataky Lajos 31 szavazatot

és így Nagy Zoltán abszolút többséggel megválasztott.

Hírlik hogy a Balajthy pártiak passzív rezisztenciába mennek át az adófizetés megtagadásával.

—Orvosi hír. Dr. Schwartz Miksa orvos külföldi utjáról hazaérkezett, ismét rendel tudóbetegeknek (Röntgen, Quarz, Kékfény) Str Alexandri (v Teleky ucca) 2. szám.

Viharok a sibiui (nagyszebeni) cigánykongresszuson Önálló listával indulnak a cigányok a községi választásokon

Sibiu, szeptember 11

A romániai cigányok nagygyűlése vasárnap zajlott le Sibiuban (Nagyszebenben). A város valóban festői látványt nyújtott. zeneszóval teherautókon szekereken és gyalog mintegy 5000 cigány vonult fel a gyűlésre 74 zászló alatt.

A zászlókat a görög keleti és a görög katolikus püspök szentelték fel.

A cigányok kongresszusa nem minden vihar nélkül folyt le különösen az országos nagyvajda megválasztása körül voltak éles összetűzések. Az egyik párt Niculescu jelenlegi vajda a másik párt Naftalina a mozgalom megalapításának vajdasága mellett tört lándzsát.

A szónokok követelték a cigányok pol-

gári jogait és iskoláztatását. Elhatározták, hogy a községi és megyei választásokon önálló listával indulnak.

Este az egyesült cigányzenekarok hangversenyt adtak.

Időjárás

Északi, északkeleti légáramlás, több helyen eső, főleg nyugaton és délen. A hőmérséklet kissé emelkedik.

5. oldal Erdélyi Magyarország
1934. szeptember 11.

Míg a német tömegek éheznek

Tízmillió fontsterlinget költ Hitler külföldi propagandára

A Birodalmi Bank azonban nem bírja tovább az esztelen költségeket

London, szeptember 11.

A News-Chronicle című lap szenzációs cikket közöl. A cikk írója teljes egészében közli azt a beszélgetést, amely dr. Schacht a birodalmi bank kormányzója és Göbbels propagandaminiszter között folyt le és amelynek során

Schacht kijelentette, hogy a birodalmi bank nem bocsájthatja a propaganda minisztérium rendelkezésére azt a 10

millió fontsterling értékű idegen valutát, amelyre ennek a külföldi propaganda céljából szüksége van.

A nagy angol lap ezzel kapcsolatban rosszhiszeműséggel vádolja a hitlerista Németországot, mert amíg külföldi propagandára ilyen fantasztikus összeget költenek, azalatt más oldalon a moratóriumot kérik a külföldi tartozásokra.

Papírpénzre cserélik ki az ezüst százlejeseket

a rengeteg hamisítvány miatt

Bucuresti, szeptember 11.

Napról-napra adunk hírt arról, hogy az ország különböző részein fedeznek fel pénzhamisítokat. A Banca Națională vezérigazgatója elhatározta hogy az ezüst száz le-

jesekeket bevonja a forgalomból és helyettük ismét papírpénzt bocsát ki. Ugyancsak a hamisítás okából váltják be a régi 1000 lejeseket.

Budapesti gyárigazgató súlyos autóbalesete

Az igazgató felesége és fia is megsebesült

Budapest, szeptember 11.

Súlyos autóbaleset történt tegnap délelőtt a balatoni országúton. Scholtész Alfréd budapesti gyár-igazgató a kora reggeli órában feleségével és 14 éves Frigyes nevű fiával saját autóján Budapestről Siófokra in-

dult. A kocsit maga az igazgató vezette. Budapesttől 12 kilométerre egy kerékpár jött szembe az autóval. Scholtész ki akart térni de az autó a nagy lendülettel az árokba zuhant és összetört. A három utas súlyos sérüléseket szenvedett.

Otvennégy munkás sztrájkol Caransebesen

Caransebes, szeptember 11.

Egy 54 tagból álló munkáscsoport tegnap sztrájkba lépett. A sztrájk állítólag onnan indult ki, hogy a munkásokat egy szerződéses földszállításnál becsapták. Ezzel

szemben illetékes körök határozottan tudni vélik, hogy ez nem lehet komoly ok a sztrájk kimondására, éppen azért Lapresa mérnök megindította a vizsgálatot a valódi ok felderítésére.

Apa, anya és fiu tragédiája

Felrobbant a petroleum, - összeégett egy clují család

Cluj, szeptember 11.

Súlyos szerencsétlenség érte egy clují szabómester családját. A Rovina uca 12. számú házban lakik Daróczy János szabó

Vacsora után este 11 órakor a petróleum lámpából kifogyott a petróleum. A férfi elővette az üveget és az égő lámpa kanocát kicavarta be akarta tölteni a petróleumot. Abban a pillanatban a petróleum lángrobbant és felgyújtotta az asztalterítőt és a körülálló ruháját. Pár perc múlva az asszony már fáklyaként égett. Kislánának nadrágja és a férjének a kabátja ujja tüzet fogott.

A segélykiáltásokra beszaladtak a szomszédok, valaki értesítette a mentőket, akik az egész családot beszállították a kórházba. Különösen az asszony állapota aggasztó életveszélyesnek ítélték. Remény.

Kivágandó és összegyűjtendő

3

Igazoló szelvény,
az Erdélyi Magyarország

ajándéktombolájához.

1934. szept. 10-30.

Aki 20 szelvényt összegyűjt, részt vesz a tombolában.

- Számos női bajnál reggel éhgyomorra felpoháryi természetes „Ferenc József” keserű viz végtelen nagy megkönnyebbülést szerez azáltal hogy a belek tartalmát felhígítja és akadálytalanul kiüríti, azonkívül az emésztőszervek működését lényegesen előmozdítja. A nőgyógyászati klinikák bizonyítványai tanúsítják, hogy az igen enyhé hatású Ferenc József vizet, különösen a szülészeti osztályon, a legjobb eredménnyel alkalmazzák.

Három ember a Niagarauba ugrott

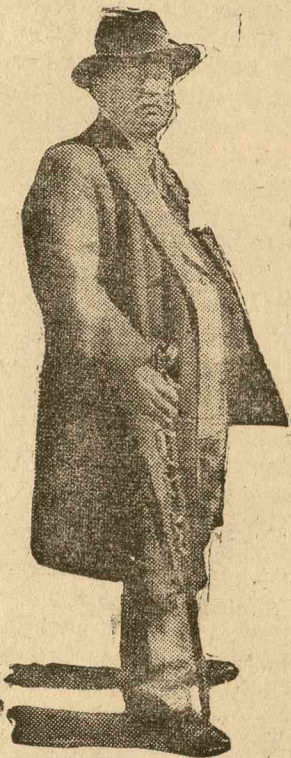
Newyork, szeptember 11.

A tegnap délután, három még eddig ismeretlen ember a Niagara-zuhatag hullámai közé vette magát. A három ember testét a zuhatag ereje a sziklához csapta, még pedig olyan erővel, hogy formátlan hústömegekként sodorta őket tovább a víz. A holttesteket még nem tudták kifogni.

Hét embert ölt meg a felrobbant cséplőgép

Róma, szeptember 11.

Livorno tartomány egyik községében, gabonacséplés közben eddig még ismeretlen okokból felrobbant a cséplőgép. A gép mellett dolgozó hét munkás szörnyethalt, három súlyosan megsebesült.

Az állatidomítás tanára

Moszkvában most halt meg 72 éves korában Wladimir Durow, akit államköltségen temettek el. Az érdekes ember bohóc volt fiatalabb korában, első aki állatokat színpadra vitt. Később az állam idomító intézetet szervezett neki, Durow tanári címet kapott. Mint ilyen halt meg.

APROHIRDETÉSEK

Megbízható ügyes lapárusokat felveszünk jó keresettel. Erdély több városába és községébe. Jelentkezni vagy ajánlatot küldeni lehet az Erdélyi Magyarország kiadóhivatalába Oradea, Piața Mihai Viteazul 4.

Frauleint, lehetőleg román-német ajkú, délutánra keresek. Cím a kiadóban.

Ujságárusításra fiuk és munkanélkülieket felveszünk. Jelentkezni a kiadóhivatalba, Piața Viteazul Mihai (v Nagypiac-tér) 4.

Óriás fikusz és filodentron igen olcsón eladó. Str. Avarescu 37.

PASZTOR-NYOMDA, ORADEA